

V českém vzdělávacím systému spadají všichni žáci s nedostatečnou znalostí českého jazyka (tedy nejen cizí státní občané) mezi tzv. žáky se speciálními vzdělávacími potřebami¹. Díky tomu mohou být ve vzdělávání podpořeni konkrétními opatřeními. Legislativa² stanovuje 5 stupňů podpůrných opatření podle závažnosti potřeb žáka a intenzity potřebné podpory. Nejvyšší 1. stupeň přitom realizuje sama škola a vytváří k němu **plán pedagogické podpory**. Pro vyšší stupně opatření (z nichž už plyne i nárok na finanční prostředky) je nutné, aby je doporučilo školské poradenské zařízení. Pro většinu žáků je tímto zařízením **pedagogicko-psychologická poradna (PPP)**; pro žáky se závažnějšími hendikepy pak speciálně pedagogické centrum (SPC). Na základě tohoto doporučení škola vytváří individuální vzdělávací plán (IVP).

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN (IVP)

Pro žáka je na základě doporučení vytvořen **individuální vzdělávací plán (IVP)** nebo **Plán pedagogické podpory**, s nímž musí být před začátkem jeho realizace **rodič podrobně seznámen a dát písemný souhlas** s jeho zněním.

Tento plán je naplňován v žákově škole. Je proto klíčová součinnost školy. Pracovníci poradny také do školy pravidelně docházejí a průběh poskytovaných opatření a pokroky žáka s pedagogy vyhodnocují a konzultují. Na základě toho je plán je průběžně aktualizován podle potřeb dítěte.

PŘEHLED NĚKTERÝCH PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ PRO ŽÁKY S OMJ:

- ✓ Individuální vzdělávací plán; plán pedagogické podpory
- ✓ Až 3 hodiny češtiny jako druhého jazyka týdně navíc (v rámci pedagogické intervence)
- ✓ Asistent pedagoga
- ✓ Úprava učiva a hodnocení
- ✓ Speciální učebnice a pomůcky
- ✓ uzpůsobení podmínek přijímacích zkoušek na SŠ, případně při skládání maturitní zkoušky
- ✓ ...a další

Podpůrná opatření jsou jediným zdrojem finanční podpory pro děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) s českým občanstvím, které nemají ze zákona nárok na jazykovou přípravu.

Jsou důležitým nástrojem pro dlouhodobou podporu dětí s OMJ, bez které se nemůžou plnohodnotně zapojovat do výuky.

Podle odborných studií trvá 5 až 7 let, než se dítě s OMJ naučí aktivně používat akademický jazyk, nezbytný pro jeho školní úspěšnost.

1. Viz §16 Zák. 561/2004 Sb. školského zákona v platném znění a návazná legislativa
2. Vyhláška 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními potřebami <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaska-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-2>

UŽITEČNÉ ODKAZY:

- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-podpora-dle-paragrafu-16>
- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20>

- ▶ [Školská poradenská zařízení \(ŠPZ\)](#)

В чешката образователна система всички ученици с недостатъчно владение на чешки език (т.е. не само чужди граждани) принадлежат към така наречените ученици със специални образователни потребности¹. Благодарение на това те могат да бъдат подпомогнати в обучението си чрез конкретни мерки. Законодателството² определя 5 нива на мерки за подкрепа в зависимост от сериозността на нуждите на ученика и интензивността на необходимата подкрепа. Най-ниското 1-во ниво се прилага от самото училище и създава към него **план за педагогическа подкрепа**. За по-горните нива на мерки (от които вече произтича и правото на финансови средства) е необходимо те да бъдат препоръчани от учебното консултативно заведение. За повечето ученици това заведение е **Педагогическо-психологическият консултативен център (ППКЦ)**; за учениците с по-тежки увреждания, следователно Специалният педагогически център (СПЦ). Въз основа на тази препоръка училището създава индивидуален образователен план (ИОП).

ИНДИВИДУАЛЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН ПЛАН (ИОП)

Въз основа на препоръка за ученика се създава **индивидуален образователен план (ИОП)** или **План за педагогическа подкрепа**, с който **родителят трябва да бъде подробно запознат и да даде писмено съгласие** относно съдържанието му преди началото на прилагането му.

Този план се изпълнява в училището на ученика. Следователно сътрудничеството на училището е ключово. Служителите на консултативния център също посещават редовно училището и оценяват и консултират хода на предвидените мерки и напредъка на ученика с учителите. Въз основа на това планът непрекъснато се актуализира според нуждите на детето.

ПРЕГЛЕД НА НЯКОИ МЕРКИ ЗА ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИ С РАЗЛИЧЕН МАЙЧИН ЕЗИК:

- ✓ Индивидуален образователен план; план за педагогическа подкрепа
- ✓ До 3 допълнителни часа чешки като втори език на седмица (в рамките на педагогическата интервенция)
- ✓ Асистент на педагога
- ✓ Корекция на учебния материал и оценяването
- ✓ Специални учебници и помагала
- ✓ коригиране на условията на приемните изпити за средните училища или при полагането на държавен зрелостен изпит
- ✓ ... и други

Мерките за подкрепа са единственият източник на финансова подкрепа за деца с различен майчин език (ОМЈ) с чешко гражданство, които нямат по закон право на езикова подготовка. Те са важен инструмент за дългосрочна подкрепа на децата с различен майчин език (ОМЈ), без която те не могат пълноценно да се включат в образованието.

Според професионални проучвания отнема от 5 до 7 години докато дете с различен майчин език се научи да използва активно академичния език, необходим за успеха му в училище.

1. Виж §16 от Закон №. 561/2004 Sb. от Закона за образованието в и последвалите постановления
2. Наредба 27/2016 Sb. относно обучението на ученици със специални потребности
<http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlasaka-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-2>

ПОЛЕЗНИ ЛИНКОВЕ:

- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-podpora-dle-paragrafu-16>
- 👁 <https://inkluzivniskola.cz/jazykova-priprava-dle-paragrafu-20>

- ▶ [Учебни консултативни заведения \(УКЗ\)](#)